

Sygn. akt VU 681/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant st. sekr. sądowy Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 marca 2017r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 681/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 marca 2017 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił D. S. przyznania prawa do emerytury górniczej wskazując, że nie udokumentował on żadnego okresu pracy górniczej. Do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym organ rentowy nie zaliczył okresu od 9 sierpnia 1985 roku do 26 lutego 1987 roku i od 16 stycznia 1989 roku do dnia 16 listopada 2006 roku, ponieważ operator sprzętu rolniczego, kierowca ciągnika nie figuruje w załączniku nr 2 do Rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku oraz od 17 listopada 2006 roku do nadal, ponieważ będąc zatrudniony na stanowisku operatora samochodowego sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce wykonywał takie same czynności, jak przed 2006 rokiem, kiedy był zatrudniony na stanowisku operatora sprzętu rolniczego i kierowcy ciągnika.

W odwołaniu z dnia 4 maja 2017 roku, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury górniczej, poprzez zaliczenie **w wymiarze półtorakrotnym** okresów zatrudnienia: od dnia 9 sierpnia 1985 roku do dnia 26 lutego 1987 roku, od dnia 16 stycznia 1989 roku do dnia 16 listopada 2006 roku oraz od dnia 17 listopada 2006 roku do chwili obecnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

D. S., urodzony w dniu (...), wniósł w dniu 19 stycznia 2017 roku o przyznanie prawa do emerytury górniczej. We wniosku oświadczył, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków na nim zgromadzonych na rzecz Skarbu Państwa (dowód: wniosek o emeryturę, k. 1 – 5 akt emerytalnych).

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu pracy górniczej.

Do pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, jak i zwykłej pracy górniczej, organ rentowy nie zaliczył okresów od dnia 9 sierpnia 1985 roku do 26 lutego 1987 roku, od 16 stycznia 1989 roku do dnia 16 listopada 2006 roku oraz od 17 listopada 2006 roku do chwili obecnej (dowód: decyzja z dnia 21 marca 2017 roku, k. 31 akt emerytalnych, odpowiedź na odwołanie k.7-8 akt sprawy).

D. S. od dnia 9 sierpnia 1985 roku do chwili obecnej jest zatrudniony w (...) S.A. Oddział (...) na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie zatrudnienia zajmował następujące stanowiska:

- od 9 sierpnia 1985 roku do 27 lutego 1987 roku - operatora sprzętu rolniczego na oddziale (...);
- od 16 stycznia 1989 roku do 30 czerwca 1991 roku - operatora sprzętu rolniczego na oddziale (...);
- od 1 lipca 1991 roku do 30 czerwca 1991 roku – kierowcy ciągnika na oddziale (...);
- od 1 kwietnia 1992 roku do 16 listopada 2006 roku kierowcy ciągnika na oddziale (...);
- od 17 listopada 2006 roku do nadal operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce na oddziale (...) (dowód: umowa o pracę z dnia 9 sierpnia 1986 roku, k. 1 akt osobowych, umowa o pracę z dnia 22 sierpnia 1986 roku, k. 6 akt osobowych, umowa o pracę z dnia 16 stycznia 1989 roku, k. 11 akt osobowych, angaż z dnia 1 lipca 1991 roku, k. 17 akt osobowych, pismo z dnia 1 kwietnia 1992 roku k.20 akt osobowych, angaż z dnia 29 grudnia 2006 roku, k. 44 akt osobowych świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 21 grudnia 2016 roku, k. 8 akt emerytalnych).

Od dnia 27 lutego 1987 roku do dnia 17 grudnia 1988 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową, a następnie od dnia 18 grudnia 1988 roku do dnia 16 stycznia 1989 roku przebywał na urlopie bezpłatnym (dowód: wyciąg z książeczki wojskowej k. 24 akt emerytalnych, zaświadczenie k. 26 akt emerytalnych, świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 21 grudnia 2016 roku, k. 8 akt emerytalnych).

W okresie od dnia sierpnia 1985 roku do 30 czerwca 1991 roku wnioskodawca pracował w Oddziale (...) (...), początkowo na stanowisku operatora sprzętu rolniczego: od 9 sierpnia 1985 roku do 27 lutego 1987 roku oraz od 16 stycznia 1989 roku do 30 czerwca 1991 roku, następnie kierowcy ciągnika: od 1 lipca 1991 roku do 30 czerwca 1991 roku. Oddział (...) był oddziałem pomocniczym oddziałów górniczych i pracownicy w nim zatrudnieni, oprócz prac transportowych, wykonywali także **prace pomocnicze** o charakterze rekultywacyjnym, melioracyjnym na terenie całej odkrywki B.. Ciągnik marki (...) z przyczepą z przednim napędem, którym kierował skarżący, służył wyłącznie do czynności transportowych i ewentualnie przeciągnięcia większego gabarytowo elementu, do ich podnoszenia służyły dźwigi.

Do stałych obowiązków wnioskodawcy, jako operatora sprzętu rolniczego i kierowcy ciągnika marki (...), należały prace transportowe związane z dostawą elementów systemu odwodnienia powierzchniowego na teren zwałowiska i wyrobiska górniczego tj. rur stalowych, konstrukcji betonowych do budowy rowów korytkowych, osadników, piaskowników oraz materiałów budowlanych i innego potrzebnego sprzętu np. łopat. Nadto wnioskodawca przewoził agregaty, silniki, odwoził zużyte części maszyn do warsztatu, który znajdował się w odległości około jednego kilometra od wkopu i przywoził nowe do zamontowania. W czasie pomiędzy kolejnymi dostawami materiałów uczestniczył **w charakterze pomocnika** w realizacji prac wykonywanych na zwałowisku i wyrobisku wspólnie z pozostałymi pracownikami oddziału, na który był oddelegowany. Skarżący uczestniczył w układaniu fundamentów z płyt betonowych pod maszyny podstawowe (koparki, zwałowarki). Praca wnioskodawcy polegała wówczas na prawidłowym ukierunkowaniu płyty podnoszonej przez dźwig i przesypywaniu piaskiem powierzchni pomiędzy

plytami przy pomocy łopaty. Płyty te układano w sześciu warstwach na głębokości około 2,5 metra i powierzchni 6 x6 metra. Podobną pracę wnioskodawca świadczył przy układaniu fundamentów pod stacje transformatorowe. Nadto skarżący pomagał przy układaniu z płyt betonowych dróg technologicznych oraz rowów melioracyjnych na terenie całej odkrywki. W okresie zimowym zajmował się czyszczeniem łopatami gąsienic maszyn podstawowych (koparek i zwalowarek), przez pierwsze pięć lat wnioskodawca pracował na zwalowisku zewnętrznym. D. S. uczestniczył również w pracach załadunkowych i rozładunkowych. (dowód: zeznania S. Ś. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 32:14-37:15, zeznania T. J. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 4:13-20:17, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 37:24-56:52, charakterystyka stanowiska pracy z dnia 21 lutego 2017 roku, k .21 akt emerytalnych)

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna uznała w dniu 20 listopada 2014 roku, że wnioskodawca:

- w okresie od dnia 9 sierpnia 1985 roku do dnia 26 lutego 1987 roku oraz od dnia 16 stycznia 1989 roku do 30 czerwca 1991 roku, pomimo zajmowania stanowiska operatora sprzętu rolniczego na oddziale (...), faktycznie stale wykonywał prace podlegające zaliczeniu do pracy górniczej operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce tj. na stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 22;

- w okresie od 1 lipca 1991 roku do 31 marca 1992 roku, pomimo zajmowania stanowiska kierowcy ciągnika na oddziale (...), faktycznie stale wykonywał prace podlegające zaliczeniu do pracy górniczej operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce tj. na stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 22 (dowód: protokół z posiedzeń Komisji weryfikacyjnej z dnia 20 listopada 2014 roku k. 20 akt emerytalnych).

W okresie od dnia 1 kwietnia 1992 roku do chwili obecnej D. S. pracuje w Oddziale (...) (...) na stanowisku kierowcy ciągnika i operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce. Oddział (...) zajmuje się przede wszystkim zabezpieczeniem w sprzęt oddziałów utrzymania ruchu kopalni. Zgodnie z zakresem działania Oddziału (...) sprzęt (ciągniki) są kierowane do pomocy innym oddziałom górniczym: mechanicznym, elektrycznym, które w zakresie swojego działania mają za zadanie utrzymanie ruchu, bądź prace remontowe na ciągach układów (...). Wnioskodawca na stanowisku kierowcy ciągnika i operatora sprzętu pomocniczego na tym oddziale kierował i kieruje ciągnikiem terenowym (...) U- (...), obsługując wszystkie oddziały, gdyż jest tzw. skoczkiem. Co dziennie sztygar kieruje wnioskodawcę do pracy na danym oddziale. Skarżący wykonywał ciągnikiem prace transportowe związane z dostawą sprzętu i narzędzi, a także elementów systemu odwodnienia powierzchniowego zwalowiska i wyrobiska górniczego, przewożąc min. pompy tłoczone i rury, które były zapuszczane do studni. Na miejscu wnioskodawca wykonywał prace pomocnicze dla danego oddziału. Baza ubezpieczonego znajduje się około 500 metrów od wkopu, dojazd do miejsca pracy zajmuje przeciętnie skarżącemu od 10 do 40 minut. D. S. od około 1990 roku przebywa co najmniej 4 godziny w ciągu dnia we wkopie (dowód: zeznania S. Ś. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 32:14-37:15, zeznania T. J. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 4:13-20:17, zeznania J. P. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 20:17-32:14, zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 37:24-56:52, charakterystyka stanowiska pracy z dnia 21 lutego 2017 roku, k .22-23 akt emerytalnych).

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna uznała w dniu 27 listopada 2014 roku, że wnioskodawca:

- w okresie od dnia 1 kwietnia 1992 roku do 16 listopada 2006 roku, pomimo zajmowania stanowiska kierowcy ciągnika na oddziale (...), faktycznie stale wykonywał prace podlegające zaliczeniu do pracy górniczej operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce tj. na stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 22;

- w okresie od dnia 17 listopada 2006 roku do nadal zajmował stanowisko operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce na oddziale (...) faktycznie stale wykonywał prace podlegające zaliczeniu do pracy górniczej operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce tj. na stanowisku wymienionym w

załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 22 (dowód: protokół z posiedzeń Komisji weryfikacyjnej z dnia 27 listopada 2014 roku k. 19 akt emerytalnych)

(...) S.A. Oddział Kopalnia (...) wystawił w dniu 21 grudnia 2016 roku ubezpieczonemu D. S. świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym zaświadczył, że w okresie od dnia 9 sierpnia 1985 roku do nadal jest on zatrudniony w tymże zakładzie, gdzie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę górniczą od dnia 9 sierpnia 1985 roku do nadal na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce tj. jest na stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 22 (dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 21 grudnia 2016 roku, k. 8 akt emerytalnych).

S. Ś. jest zatrudniony w (...) B. od 25 maja 1982 roku. W okresie od 25 maja 1982 roku do 31 grudnia 1994 roku pracował na oddziale (...) na stanowiskach robotnika budowlanego, operatora sprzętu budowlanego i operatora maszyn budowlanych. Od 1 stycznia 1995 roku S. Ś. jest zatrudniony na oddziale (...) (obecnie (...)) kolejno na stanowiskach: operatora sprzętu budowlanego, operatora sprzętu technologicznego i operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce (dowód: pismo (...) z dnia 12 października 2017 roku k.12-13 akt sprawy, zeznania S. Ś. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 32:14-37:15).

T. J. był zatrudniony w (...) B. od 3 października 1978 roku do 28 czerwca 2016 roku. W okresie od 3 października 1978 roku do 31 grudnia 1994 roku pracował na oddziale (...), na stanowiskach: brukarza i sztygara. Od 1 stycznia 1995 roku do 30 września 2006 roku był zatrudniony na oddziale (...) / (...) na stanowiskach brukarza i operatora sprzętu technologicznego, a od 1 października 2006 roku do końca zatrudnienia pełnił funkcję sztygara zmianowego najpierw na oddziale (...)/(...) i później na oddziale (...) (dowód: pismo (...) z dnia 12 października 2017 roku k.12-13 akt sprawy, zeznania T. J. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 4:13-20:17).

J. P. jest zatrudniony w (...) B. od 8 listopada 1988 roku. W okresie od 1 kwietnia 1992 roku do 31 lipca 2016 roku pracował na oddziale (...), początkowo na stanowisku kierowcy ciągnika, a następnie na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce, a od 1 sierpnia 2016 roku jest zatrudniony na stanowisku górnika na odkrywce na oddziale (...) (dowód: pismo (...) z dnia 12 października 2017 roku k.12-13 akt sprawy, zeznania J. P. protokół rozprawy z dnia 8 marca 2018 roku 20:17-32:14).

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył, co następuje:

odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony D. S. wnosząc o przyznanie mu prawa do emerytury górniczej, wniósł o zaliczenie **w wymiarze półtorakrotnym** okresów zatrudnienia: od dnia 9 sierpnia 1985 roku do dnia 26 lutego 1987 roku, od dnia 16 stycznia 1989 roku do dnia 16 listopada 2006 roku oraz od dnia 17 listopada 2006 roku do chwili obecnej. Wobec tak sprecyzowania roszczenia skarżącego należy przede wszystkim ustalić, czy wykonywana przez niego praca w spornym okresie miała charakter pracy górniczej, co pozwoli ewentualnie na poczynienie dalej idących ustaleń, czy praca ta miała charakter pracy górniczej, spełniającej warunki określone w art. 50d ustawy emerytalnej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.). Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej, co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z treścią art. 50 b w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była, co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy. Z kolei art. 50 c ust. 1 pkt 4 za pracę górniczą uważa zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa. Rozporządzeniem, o którym mowa wyżej, jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r., nr 2, poz. 8), zwane dalej rozporządzeniem, które zachowało moc na podstawie art. 194 ustawy w zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z aktem normatywnym wyższego rzędu.

Podkreślić przy tym należy, iż dokonanie oceny, czy ubezpieczony wykonywał pracę górniczą, nie może ograniczyć się wyłącznie do analizy nazw zajmowanych przez niego stanowisk pracy, należy bowiem badać, jakie faktycznie czynności wykonywał w powyższym okresie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 marca 1998 roku, II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999/6/213, z dnia 22 marca 2001 roku, II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002/22/553, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 roku, I UK 30/10, LEX nr 590314).). Jak zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2010 roku (I UK 339/09, LEX nr 607444), zasady nabywania prawa do emerytur górniczych odbiegają od zasad obowiązujących powszechnie, co wynika z charakteru pracy górniczej, angażującej we wzmożonym stopniu siły fizyczne i psychiczne zatrudnionych. Z tego właśnie względu ustalając ogólne zasady nabywania prawa do górniczej emerytury, ustawodawca z jednej strony uznał, że dla zaliczenia pracy górniczej do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury wystarczające jest, jeżeli praca ta była wykonywana, co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (art. 35 ustawy i stanowiący aktualnie jego odpowiednik art. 50b), z drugiej natomiast - uznał za pracę górniczą na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego tylko zatrudnienie łączące się z wykonywaniem czynności o określonym charakterze i na wyszczególnionych w rozporządzeniu stanowiskach pracy. Jest to w pełni uzasadnione, jeśli się uwzględni, że charakter zatrudnienia na odkrywce - z uwagi na warunki jego wykonywania i stopień bezpieczeństwa, wpływające na obciążenie fizyczne i psychiczne - nie może równać się z charakterem zatrudnienia pod ziemią. Dlatego też, przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, a dla oceny charakteru pracy górniczej, nie mogą mieć decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej, kwalifikujące określone zatrudnienie, jako pracę górniczą. Taka możliwość nie została bowiem w przepisach tych przewidziana. Z brzmienia art. 36 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej (art. 50c ust. 1 pkt 4 tej ustawy po zmianie) wynika, że w jego rozumieniu pracą górniczą jest **wyłącznie** zatrudnienie przy pracach **bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopalin, polegającymi na pozyskiwaniu złóż siarki i węgla brunatnego na odkrywce, a więc zatrudnienie przy pracach ściśle górniczych, do których zaliczono roboty górnicze przy urabianiu i ładowaniu, roboty transportowe przy przewozie nadkładu i złoża, miernicze oraz bieżące prace konserwacyjne utrzymujące sprawność techniczną agregatów i urządzeń wydobywczych**. Potwierdza to również wykaz stanowisk stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia, wymieniający wśród stanowisk, na których wykonywana jest praca górnicza, kierowcę - operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce i operatorów różnorodnych maszyn na odkrywce. Jak wyjaśnił jednak Sąd Najwyższy w uzasadnieniach wyroków: z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 337/09, niepublikowanym i z dnia 12 maja 2010 r., I UK 30/10, niepublikowanym, „ów „kierowca - operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce” z punktu 6, załącznika nr 2 do rozporządzenia, tylko wtedy uzyska uznanie zatrudnienia za pracę górniczą, gdy na odkrywce w kopalni węgla brunatnego **pracował przy urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych**”. Pogląd ten w pełni

przystaje również do stanowiska operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce, które według swoich twierdzeń miałby zajmować skarżący. Akceptując to stanowisko, stwierdzić należy, że żadnej z tych prac, skarżący nie wykonywał, zaś argument podniesiony przez pełnomocnika skarżącego oraz jego pracodawcę, iż do zaliczenia pracy do pracy górniczej wystarczy, iż praca wnioskodawcy była :” nierozzerwalnie związana z przebywaniem na terenie wkopu, bądź zwałowiska kopalni”, należy uznać za chybiony. Wystarczy chociażby przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 roku, w którym sąd ten wyraził pogląd, że przebywanie na odkrywce nie wystarcza, żeby praca kierowcy ciągnika została uznana za pracę górniczą (legalis).

Wnioskodawca dysponował, co prawda świadectwem z dnia 21 grudnia 2016 roku, wystawionym przez (...) z siedzibą w R. potwierdzającym fakt wykonywania przez niego pracy górniczej w okresie od dnia 9 sierpnia 1985 roku do chwili obecnej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku na stanowisku operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce tj. na stanowisku wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku, pod poz. 22, jednakże pamiętać należy, że świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., co wobec zakwestionowania jego rzetelności przez organ rentowy, skutkuje koniecznością udowodnienia przez wnioskodawcę prawdziwości twierdzeń w nim zawartych (art. 253 zd. 2 k.p.c.), adekwatne zasady mają zastosowanie do protokołu z posiedzeń Komisji weryfikacyjnej.

Mając na uwadze powyższe reguły postępowania, Sąd dopuścił i przeprowadził zawnioskowany przez skarżącego dowód z zeznań świadków: S. Ś., T. J. i J. P., jednakże pamiętać należy, iż dowód z zeznań świadków oraz strony nie powinien przesądzać o charakterze wykonywanej przez ubezpieczonego pracy. Nadto podnieść należy, iż w sprawie, której przedmiotem jest prawo do świadczenia emerytalnego **wymaga się dowodów niebudzących wątpliwości**, potwierdzających, bądź uprawdopodobniających, ale **w stopniu granicznym z pewnością**, nie tylko fakt zatrudnienia, lecz także pozostałe okoliczności związane ze świadczeniem pracy (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 października 2016 r., III AUa 44/16).

Odnosząc powyższe zasady do przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego stwierdzić należy, iż dowód z zeznań świadków: S. Ś., T. J. i J. P. w żadnym razie nie może zostać oceniony jako **niebudzący wątpliwości** i potwierdzający, bądź uprawdopodobniających, **w stopniu granicznym z pewnością** charakter świadczonej pracy przez skarżącego w spornym okresie. Zauważyć należy, iż świadkowie zeznawali na okoliczność faktów, które miały miejsce nawet ponad 30 lat temu. Należy więc przede wszystkim odpowiedzieć sobie na pytanie, oczywiście kierując się doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania, na ile pamięć świadków może być miarodajna, zważywszy, że pamięć ludzka jest bardzo ułomna i wybiórcza, a fakty dotyczyły osoby im obcej, z którą nie miały do czynienia każdego dnia. W niniejszej sprawie zaś przedmiotem ustaleń jest charakter pracy skarżącego **każdego dnia pracy przez ponad 30 lat**. Tymczasem chociażby zeznania świadka J. P. nie mogą stanowić wiarygodnego dowodu potwierdzającego charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy, albowiem zeznał on, iż każdy kierowca ciągnika był oddelegowywany każdego dnia do pracy na rzecz innego oddziału, w inne miejsce odkrywki, co skutkuje brakiem wiedzy świadka o czynnościach wykonywanych przez wnioskodawcę każdego dnia. Świadek wypowiadał się jedynie na temat własnej pracy, która oczywiście pozwala w sposób ogólny wyrobić sobie pogląd na temat pracy kierowcy ciągnika na odkrywce, nie może jednak stanowić bezpośredniego dowodu potwierdzającego zakres czynności wykonywanych przez D. S.. Świadek J. P. zeznał, iż „jeździliśmy na różne oddziały i nie widziałem dokładnie, co wnioskodawca robił. Domniemywać tylko mogę, że wykonywał takie prace, jak ja” (dowód: zeznania świadka: 00:24:10 i dalej, 00: 26:42).

Wiedza uzyskana od świadka J. P. nakazuje więc Sądowi dokonanie analizy zeznań pozostałych świadków z dużą ostrożnością.

Z zeznań świadków wynika niewątpliwie, że Oddział (...) był oddziałem pomocniczym oddziałów górniczych i pracownicy w nim zatrudnieni, oprócz prac transportowych, wykonywali także **prace pomocnicze** o charakterze rekultywacyjnym, melioracyjnym na terenie całej odkrywki B.. Jak zeznał świadek T. J. pracownicy tego oddziału, w tym wnioskodawca: „ mieli swoje zadania (czyt. transportowe), ale pomagali górnikom, byli na każde

zawołanie” (dowód: zeznania świadka: 00:04:44 i dalej, 00:05:07 i dalej). Pomocniczy charakter pracy wnioskodawcy pośrednio potwierdził także świadek S. Ś., który zeznał, iż po dostarczeniu ciągnikiem rur na dany teren odkrywki nadal „musiał tam być awaryjnie”, nadto świadek wskazał, iż pracował podobnie, jak wnioskodawca, jako tzw. „skoczek” (dowód: zeznania świadka: 00:25:54 i dalej, 00:22:20). Świadek podkreślił, że ich praca miała charakter pomocniczy w stosunku do oddziałów górniczych (dowód: zeznania świadka: 00:26:20). Istotną okolicznością przy tym jest, iż

ciągnik marki (...) z przyczepą z przednim napędem, którym kierował skarżący, służył wyłącznie do czynności transportowych i ewentualnie przeciągnięcia większego gabarytowo elementu, albowiem do ich podnoszenia służyły dźwigi.

Dlatego też, w ocenie Sądu, faktycznie wykonywane przez ubezpieczonego prace niewatpliwie **nie mieszczą się w pojęciu “operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce”**. Wszak zgodnie z definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego PWN pojęcie “operator” oznacza pracownika wyspecjalizowanego w obsłudze jakiejś maszyny lub jakiegoś urządzenia. W świetle ustalonego stanu faktycznego trudno uznać, iż wnioskodawca był operatorem ciągnika, albowiem ciągnikiem kierował, dla kierowców zaś ustawodawca przewidział odrębny punkt rozporządzenia -6 – “kierowca-operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce”, na którym to stanowisku pracownik musiał łączyć ze sobą te dwie funkcje: kierowcy i operatora. Tymczasem wnioskodawca kierował ciągnikiem, który w żadnym razie nie przewoził urobku, ani nadkładu, w razie potrzeby zaś zajmował się czynnościami pomocniczymi na oddziałach, na które był oddelegowany, przy czym wykonywał czynności nie wymagające szczególnych kwalifikacji np. podtrzymywał płyty betonowe przy układaniu fundamentów pod maszyny podstawowe, czy przesypywał je piaskiem przy pomocy łopaty. Zimą skarżący zajmował się także czyszczeniem maszyn podstawowych przy pomocy łopaty, co w żadnym razie nie może być uznane za pracę górniczą (tak wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 21 lutego 2012 r. I UK 295/11). W ocenie Sądu, fakt oznaczenia przez pracodawcę skarżącego ciągnika marki U. mianem sprzętu pomocniczego i technologicznego na odkrywce nie zmienia faktu, iż był to ciągle ten sam ciągnik rolniczy, a wnioskodawca nadal był kierującym tym ciągnikiem, a nie operatorem sprzętu na odkrywce.

Zauważyć przy tym należy, iż nawet wykonywanie przez ubezpieczonego pracy na odkrywce w charakterze operatora sprzętu pomocniczego i technologicznego i kierowcy, nie skutkowałoby automatycznym zakwalifikowaniem jego pracy jako górniczej, albowiem musiałby pracować **przy urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego, bądź przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych**, co także nie miało miejsca. Wszak praca „na odkrywce” w kopalniach węgla brunatnego jest odpowiednikiem pracy „w przodkach” pod ziemią i polega na zatrudnieniu przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopalin, pozyskiwaniu złóż węgla brunatnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 339/09). Z brzmienia art. 36 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej (art. 50c ust. 1 pkt 4 tej ustawy po zmianie) wynika bowiem, jak już wskazano powyżej, że w jego rozumieniu **pracą górniczą jest wyłącznie zatrudnienie przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopalin, polegającymi na pozyskiwaniu złóż siarki i węgla brunatnego na odkrywce, a więc zatrudnienie przy pracach ściśle górniczych, do których zaliczono roboty górnicze przy urabianiu i ładowaniu, roboty transportowe przy przewozie nadkładu i złoża, miernicze oraz bieżące prace konserwacyjne utrzymujące sprawność techniczną agregatów i urządzeń wydobywczych**. Powyższy pogląd znalazł wyraz w wyroku Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 381/10, w którym Sąd ten stwierdził, iż praca kierowcy ciągnika polegająca na przewozie z magazynu do wkopu urządzeń do wulkanizacji taśm, urządzeń elektrycznych do remontu koparek i zwałowarek oraz transporcie i przemieszczaniu na odkrywce barakowozów nie jest pracą górniczą w rozumieniu art. 36 ust. 1 pkt 4 (aktualnie art. 50c ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) (publ. Legalis).

Pamiętać przy tym należy, iż zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, przepis art.232 k.p.c. zaś stanowi, iż strony są obowiązane wskazywać

dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, tym bardziej, iż strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 KPC), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 KPC) spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 KC) (por. wyr. SN z 17.12.1996 r., I CKU 45/96, Legalis z glosą A. Zielińskiego).

Wobec powyższego uznać należy, iż nie zostały spełnione warunki przewidziane w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy, albowiem wnioskodawca nie pracował przy urabianiu, ładowaniu oraz przewoźniaku nakładu i złoża, pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych.

Wobec stwierdzenia przez Sąd, iż wnioskodawca nie wykonywał pracy górniczej bezprzedmiotowym stało się czynienie rozważań na okoliczność wykonywania przez niego pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym w rozumieniu Art. 50d ustawy, zgodnie z którym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego: w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych; w drużynach ratowniczych.

Biorąc zatem pod uwagę, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek, od których zależało jego prawo do emerytury górniczej, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.